

Raport z ewaluacji końcowej projektu „Innowacyjny System Wspierania Ocen Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Niniejszy Raport Ewaluacyjny przedstawia wyniki badania z ewaluacji końcowej wstępnej wersji produktu finalnego opracowanego w ramach projektu innowacyjnego testującego pt. „Innowacyjny System Wspierania Ocen Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD”. Projekt jest realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V, Działanie 5.1.1. Modernizacja systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji kadr.

TEMAT INNOWACYJNY: Budowanie mechanizmów dla usprawniania polityk publicznych <w oparciu o dowody> (ang. Evidence based policy). Tworzenie instytucjonalnych warunków do uruchomienia pilotaży i eksperymentalnych wdrożeń.

TYTUŁ PROJEKTU: Innowacyjny System Wspierania Ocen Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD

NUMER UMOWY: UDA-POKL.05.01.01-00-004/10-00

REALIZATORZY PROJEKTU:

Projektodawca: Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych
Partner projektu: Freie Universitaet Berlin

OKRES REALIZACJI PROJEKTU: 01.09.2010 – 31.10.2013

OKRES REALIZACJI BADANIA EWALUACYJNEGO: październik 2013 r.

WYKONAWCA EWALUACJI:

PrePost Consulting Alicja Zająchkowska
alicja@prepost.pl, monika@prepost.pl
tel. 608 383 780, 693 696 904
www.prepost.pl

SPIS TREŚCI

1.	WNIOSKI I REKOMENDACJE	2
2.	KONTEKST BADANIA	3
2.1.	O ewaluacji projektów innowacyjnych	3
2.2.	O projekcie „Innowacyjny System Wspierania Ocen Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD”	4
3.	METODOLOGIA BADANIA	5
3.1.	Zakres przedmiotowy badania	5
3.2.	Cele i kryteria ewaluacyjne	5
3.3.	Pytania badawcze	5
3.4.	Metody i techniki pozyskania danych, próby badawcze	5
4.	WYNIKI BADANIA	7
4.1.	Kontekst przedsięwzięcia	7
4.2.	Ocena przedsięwzięcia – dane uczestników badania	8
4.3.	Ocena projektu z perspektywy uczestników	9
4.4.	Ocena potencjału wdrożeniowego	11
4.4.1.	iSWORD – Emerytura	12
4.4.2.	iSWORD – Infrastruktura	14
4.4.3.	iSWORD – Środowisko	16
4.4.4.	iSWORD – Zdrowie	18
4.5.	Ocena gotowości do wdrożenia produktu finalnego	20
4.6.	Zarządzanie projektem	22
	Spis rysunków, tabel i wykresów	28

1. WNIOSKI I REKOMENDACJE

POTENCJAŁ WDROŻENIOWY NARZĘDZI iSWORD EMERYTURA, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO I ZDROWIE

1. Potencjał wdrożeniowy, na który składają się między innymi takie aspekty jak: innowacyjność, przydatność narzędzi do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści, ich poziom skomplikowania, możliwość ich zaadaptowania w danej instytucji bez wprowadzania licznych/skomplikowanych zmian proceduralnych/organizacyjnych wśród uczestników projektu zyskał oceny od średniej do wysokiej (średnia z ocen).
2. W opinii ewaluatorów przygotowanie narzędzi również jako aplikacji internetowej (oprócz istniejącej opcji funkcjonującej w oparciu o program Excel) zwiększałoby szansę na zachowanie ich aktualności oraz szło z „duchem czasu” i panującymi trendami dotyczącymi technologii ITI.

GOTOWOŚĆ DO PRZYGOTOWYWANIA ILOŚCIOWYCH ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI W OPARCIU O NARZĘDZIA iSWORD

3. 12 osób spośród uczestników projektu, którzy wzięli udział w badaniu CAWI zadeklarowało, iż wykorzystuje narzędzia iSWORD do pracy nad analizą kosztów i korzyści. Jest to liczba, która znacznie przekroczyła zakładany w projekcie wskaźnik, mówiący o jednej osobie wykorzystującej narzędzie w pracy nad analizami.
4. Respondenci badania ocenili szanse na wdrożenie narzędzi od słabej do średniej przez ich instytucje/organizacje, w przeciągu najbliższych dwóch lat - przy czym średnia z ocen w przypadku poszczególnych narzędzi prezentuje się następująco:
 - iSWORD Zdrowie 2,3
 - iSWORD Emerytury 2,4
 - iSWORD Infrastruktura 2,7
 - iSWORD Środowisko 2,4¹
5. Realizatorzy projektu chcieli przygotować narzędzia dość uniwersalne – tak, by mogły z nich korzystać różnego rodzaju podmioty, jednak w praktyce okazało się, że z powodu zróżnicowania podmiotów, narzędzia każdorazowo wymagają dostosowywania ich do indywidualnych potrzeb danej instytucji. Modyfikacje te nie zawsze są możliwe lub wymagają zaawansowanej wiedzy użytkowników dotyczącej programu Excel, co przekłada się na trudność wdrożenia narzędzi w części instytucji.
6. Wdrożenie narzędzi iSWORD do codziennej pracy administracji centralnej i samorządowej wymaga wprowadzenia zmian zarówno w sferze świadomości, jak i sposobu działania instytucji. Potrzebne są zarówno działania komunikacyjne dotyczące zwiększenia świadomości konieczności prowadzenia ilościowej oceny polityk i inwestycji publicznych oraz prowadzenie działań edukacyjnych/szkoleniowych umożliwiających sprawną realizację takich ocen.

ZARZĄDZENIE PROJEKTEM

7. Biorąc pod uwagę różne aspekty zarządzania oraz poziom osiągnięcia wskaźników celów można ocenić zrealizowane przedsięwzięcie jako skutecznie i sprawnie zarządzane.

¹ Skorzystano ze skali, gdzie 1 oznaczało bardzo słaba a 7 bardzo wysoka.

2. KONTEKST BADANIA

2.1. O EWALUACJI PROJEKTÓW INNOWACYJNYCH

Projekty innowacyjne poszukują **nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego**. Odwołują się one do pojęcia „**Innowacja społeczna**”, które oznacza zmiany w zachowaniu poprzez wprowadzanie nowych wartości, pomysłów, projektów działania, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie problemów społecznych oraz przynoszą pozytywne rezultaty w funkcjonowaniu jednostek i grup społecznych.

Produktem projektu innowacyjnego jest **model, narzędzie lub instrument**, umożliwiające nowe rozwiązanie problemów, nowe podejście do rozwiązywania problemów, nowe metody postępowania, nowe formy i treści działania oraz nauczania. Wypracowany produkt projektu może być innowacyjny w skali europejskiej, krajowej, regionalnej lub lokalnej. W trakcie realizacji projektu innowacyjnego mamy do czynienia zarówno ze standardowymi produktami, które są efektem podejmowanych działań projektowych, ale także z wstępną wersją produktu/ów finalnych wraz z produktami pośrednimi oraz ostateczną wersją produktu/ów finalnych.

W projektach testujących innowacyjnych zalecane jest przeprowadzenie **ewaluacji projektu, jak i ewaluacji produktu**². Jak możemy przeczytać w zaleceniach Krajowej Instytucji Wspomagającej: *„Z punktu widzenia specyfiki projektów innowacyjnych testujących szczególne znaczenie ma ewaluacja produktu finalnego, prowadzona bezpośrednio po zakończeniu jego testowania.”*³ Ewaluacja zewnętrzna produktu innowacyjnego „stanowi dla beneficjenta dodatkowe źródło wiedzy na temat produktu oraz oceny jego przydatności. Ewentualne uwagi, wnioski i rekomendacje mogą mu pomóc w dokonaniu ostatecznych poprawek przed walidacją”.⁴ Ewaluacji zewnętrznej poddawana jest wstępna wersja produktu finalnego.

Zgodnie z definicją przyjętą przez Unię Europejską, **ewaluacja** to: „Osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii”.⁵

Szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia procesu ewaluacji, z których będzie korzystał ewaluator projektu, zostały zawarte m.in. w: wytycznych Komisji Europejskiej, zawarte w dokumencie „New Programming Period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation During the Programming Period [Working Paper No. 5],

- Rozporządzeniu Rady Unii Europejskiej nr 1083 z dnia 11 lipca 2006r.,
- wytycznych zawartych w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007-2013,
- wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego nr 6, w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013, Warszawa 2007.

W trakcie opracowywania założeń ewaluacji wykorzystane będą także instrukcje, zalecenia zawarte w niniejszych publikacjach:

- „Ewaluacja krok po kroku” – czyli zalecenia IZ w zakresie prowadzenia ewaluacji w ramach PO KL, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011,
- „Miniprzewodnik po ewaluacji projektów innowacyjnych PO KL” Zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej Warszawa 2012,
- „Jak skutecznie wdrażać projekty innowacyjne i ponadnarodowe”, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, Gdańsk 2011,
- „Przewodnik do autoewaluacji projektów realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL”, Warszawa 2005.

² Miniprzewodnik po ewaluacji projektów innowacyjnych PO KL, Zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej, Warszawa 2012.

³ Tamże, s. 5.

⁴ Tamże, s. 9.

⁵ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013, Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013, s. 4.

2.2. O PROJEKCIE „INNOWACYJNY SYSTEM WSPIERANIA OCEN REGULACJI I DECYZJI INWESTYCYJNYCH – iSWORD”

Projekt iSWORD stanowi odpowiedź na problem braku narzędzi do prowadzenia ilościowej oceny polityk i inwestycji publicznych. Rozwiązaniem powyższego problemu mają być wypracowane w projekcie innowacyjne narzędzia, pozwalające na szacowanie kosztów i korzyści w czterech obszarach: emerytur, infrastruktury, środowiska (klimatu) i zdrowia. Narzędzia mają charakter aplikacji w Excelu, których obsługę wspomaga zestaw podręczników oraz portal internetowy.

Celem głównym niniejszego projektu jest budowa i eksperymentalne, skuteczne wdrożenie zestawu narzędzi Analizy Kosztów i Korzyści, które pozwolą na uzyskanie ilościowych wyników wykorzystywanych w Ocenach Skutków Regulacji (OSR) i Studiach Wykonalności (SW).

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie wsparcia osobom przygotowującym OSR i SW poprzez dostarczenie odpowiednich narzędzi, umożliwiających opracowywanie ww. dokumentów w oparciu o dowody, będące wynikami ilościowych analiz, wraz z niezbędnymi szkoleniami z użytkowania tychże narzędzi.

Cel szczegółowy 2: Umożliwienie analiz uwzględniających perspektywę płci w uprawianiu polityki w oparciu o dowody poprzez zastosowanie w narzędziach odpowiedniej metodologii.

Cel szczegółowy 3: Umożliwienie dokonywania równomiernej Oceny Skutków Regulacji, tj zgodnie z strategią UE dotyczącą trwałego rozwoju uwzględniającą w AKK trzy obszary (i) gospodarkę, (ii) skutki w sferze społecznej, (iii) skutki zmian klimatycznych.

Grupą docelową projektu są pracownicy administracji publicznej, centralnej i samorządowej. W razie testowania założono udział ok. 12 użytkowników odpowiedzialnych za wdrożenie systemu nowoczesnych regulacji gospodarczych oraz analizę i oceny strategii rozwoju gospodarczego i społecznego kraju, natomiast ok. 152 użytkowników zostanie przeszkolonych z obsługi narzędzi iSWORD. W ostatecznej fazie projektu narzędzia skierowane zostaną do wszystkich odbiorców i użytkowników, tj. jednostek administracji publicznej oraz samorządowej zaangażowanych w proces legislacyjny i planowanie inwestycji (ok. 1200 odbiorców).

Innowacyjność realizowanego przedsięwzięcia dotyczy trzech wymiarów:

- **grupy docelowej** – pracowników administracji (centralnej oraz samorządowej) odpowiedzialnych za opracowywanie ilościowych analiz kosztów i korzyści oraz ocen projektów inwestycyjnych oraz przedstawicieli administracji podejmujących decyzje o kształcie polityki i interwencji publicznej;
- **problemu** – braku narzędzi do prowadzenia ilościowej oceny polityk i inwestycji publicznych;
- **formy wsparcia** – implementacji metod znanych w środowisku akademickim do zastosowania w procesach legislacyjnych w Polsce.

3. METODOLOGIA BADANIA

3.1. ZAKRES PRZEDMIOTOWY BADANIA

Przedmiotem ewaluacji był projekt innowacyjny oraz produkt finalny projektu innowacyjnego, na który składają się:

1. Pakiet czterech narzędzi AKK (aplikacji w Excelu): iSWORD Infrastruktura, iSWORD Zdrowie, iSWORD Emerytura, iSWORD Środowisko.
2. Podręczniki do każdego z narzędzi oraz instruktaż nt. zastosowanej metodologii.
3. Portal www udostępniający rezultaty projektu, promujący je i wspomagający użytkowników w stosowaniu AKK.
4. Szkolenia i konferencje, prowadzone dla zapoznania użytkowników z pakietem narzędzi i promowania ich wykorzystania.

3.2. CELE I KRYTERIA EWALUACYJNE

Celem ewaluacji była:

1. Ocena potencjału wdrożeniowego produktu,
2. Ocena gotowości do wdrożenia produktu przez pracowników instytucji,
3. Ocena zarządzania projektem,

W ewaluacji zostały zastosowane następujące kryteria oceny o charakterze wartościującym:

- **adekwatność (cele a potrzeby)** – pozwala ocenić stopień zgodności celów z potrzebami użytkowników/odbiorców lub adekwatność tych celów do założeń;
- **skuteczność (plan a wykonanie)** – pozwala ocenić stopień osiągnięcia założonych celów opracowania wstępnej wersji produktu finalnego.

3.3. PYTANIA BADAWCZE

Kluczowe pytania badawcze na jakie poszukiwano odpowiedzi w ramach badania to:

- Jaki jest potencjał wdrożeniowy narzędzi iSWORD Emerytura, Infrastruktura, Środowisko i Zdrowie?
- Na ile pracownicy i instytucje wyrażają gotowość do przygotowywania ilościowych analiz kosztów i korzyści w oparciu o narzędzia iSWORD?
- Na ile skutecznie projekt był zarządzany?

3.4. METODY I TECHNIKI POZYSKANIA DANYCH, PRÓBY BADAWCZE

W badaniu ewaluacyjnym zastosowano następujące metody badawcze:

1. Ankieta elektroniczna (CAWI)

Celem badania była ocena narzędzi iSWORD z perspektywy uczestników projektu – przedstawicieli administracji szczebla centralnego i regionalnego/lokalnego. Ankieta elektroniczna była umieszczona na stronie internetowej, a link do niej wraz z instrukcją wypełniania został wysłany do respondentów badania. Ankietę wypełniło 87 osób z czego 80 wypełniło całą ankietę, pozostałe odpowiedziały tylko na część pytań.

2. Indywidualne wywiady telefoniczne

Celem badania była ocena etapu przygotowania i testowania Produktu pod kątem zapewnienia odpowiednich zasobów, przebiegu procesu oraz uzyskanych efektów. Ponadto w trakcie rozmowy oceniano jakość i potencjał wdrożeniowy wstępnej wersji produktu finalnego

Przeprowadzono 3 wywiady – z Koordynatorem merytorycznym projektu i z 2 Koordynatorami administracyjnymi projektu (w trakcie projektu nastąpiła zmiana na tym stanowisku).

3. Ankiety poszkoleniowe

Dokonano także analizy wyników ankiety przeprowadzonej przez Realizatorów wśród osób biorących udział w szkoleniach na etapie testowania. Pytania ankiety dotyczyły adekwatności i użyteczności Programu szkoleń oraz potencjału wdrożeniowego Produktów, a także oceny szkolenia pod kątem organizacyjnym i merytorycznym. Ankietę wypełniło 182 uczestników szkoleń.

4. Analiza desk research dokumentacji projektowej

Pod kątem przyjętych pytań badawczych przeprowadzono analizę dokumentacji obejmującej:

- strategię wdrażania projektu,
- opis produktu finalnego: Ocena kosztów i korzyści publicznych przedsięwzięć z pomocą narzędzia iSWORD Środowisko, Ocena kosztów i korzyści publicznych przedsięwzięć z pomocą narzędzia iSWORD Środowisko – Bioróżnorodność, Analiza systemu emerytalnego za pomocą narzędzi iSWORD, Analiza inwestycji w infrastrukturę drogową za pomocą narzędzi iSWORD, Analiza skutków polityk i programów w sektorze opieki zdrowotnej z pomocą narzędzi iSWORD, Moduł rynku pracy – Aplikacja pomocnicza,
- Diagnozę potrzeb w ramach oceny ilościowej kosztów i korzyści prowadzonej polityki społeczno-gospodarczej, podejmowanych procesów inwestycyjnych oraz oceny skutków regulacji,
- sprawozdania monitoringowe,
- notatki ze spotkań Komitetu Sterującego,
- Informacje Pokontrolne nr 1/2011 i nr 1/2012,
- Listy sprawdzające do kontroli na miejscu projektu innowacyjnego nr 1/2011 i nr 1/2012,
- Zalecenia pokontrolne nr 1/2011 i nr 1/2012,
- Informacje dot. wdrożenia zaleceń pokontrolnych nr 1/2011 i nr 1/2012,
- Arkusz przeglądu okresowego projektu innowacyjnego z dn. 12.12.2011r. oraz z dn. 30.10.2012r.,
- Uchwałę nr 45 Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Dobre rządzenie PO KL z dn. 10.12.2012r.,
- Arkusz oceny produktu finalnego projektu innowacyjnego testującego wraz z objaśnieniem kryteriów.

4. WYNIKI BADANIA

4.1. KONTEKST PRZEDSIĘWZIĘCIA

PROBLEM

Projekt był odzwierciedleniem tego, jak funkcjonuje system Ocen Skutków Regulacji. Tocząca się wokół tej problematyki dyskusja prowadziła do wniosku, iż brakuje narzędzi do przygotowywania analiz ilościowych w tym przedmiocie, czyli ilościowej analizy kosztów i korzyści. Projekt uzupełniał działania podejmowane wówczas przez Ministerstwo Gospodarki, stanowił ich dopełnienie.

GRUPA DOCELOWA – ODBIORCY I UŻYTKOWNICY

Zasady PO KL i wytyczne konkursowe, na które projekt był odpowiedzią, jasno określały grupę docelową przedsięwzięcia. Rzeczywiste efekty testowania pokazały, że:

- Liczba przedstawicieli administracji publicznej zainteresowanych/zajmujących się ilościową analizą kosztów i korzyści okazała się znacznie mniejsza niż początkowo zakładano. Spowodowało to zmianę wskaźnika we wniosku w zakresie osób szkolonych z obsługi narzędzi z 600 do 152. Ostatecznie przeszkolono ok. 200 osób, co stanowi znaczną część osób zajmujących się tą problematyką w Polsce.
- Narzędzia mają zróżnicowane grupy odbiorców pod względem rodzaju jak i liczebności. iSWORD Emerytury i iSWORD Zdrowie jest skierowany do administracji i instytucji szczebla centralnego. Grupa ich odbiorców jest wąska. W przypadku iSWORD Infrastruktura i iSWORD Środowisko są one sprofilowane na przedstawicieli administracji publicznej szczebla regionalnego. Grupa ta jest znacznie szersza, niż w przypadku dwóch pierwszych narzędzi.
- Nowe spojrzenie i sporo cennych uwag mogłoby wnieść do opracowania ostatecznych wersji narzędzi, zaangażowanie do ich testowania urzędników niższych szczebli administracji jak i ekspertów zajmujących się tematyką Oceny Skutków Regulacji oraz analizą kosztów i korzyści.
- Grupa docelowa, która może przygotowywać analizy z pomocą narzędzia, jest znacznie szersza niż ta pierwotnie zapisana we wniosku konkursowym, bazująca przede wszystkim na przedstawicielach administracji publicznej. Z powodzeniem z narzędzi mogą korzystać np. agencje badawcze, instytucje około rządowe, eksperci, ośrodki akademickie, eksperci branżowi.

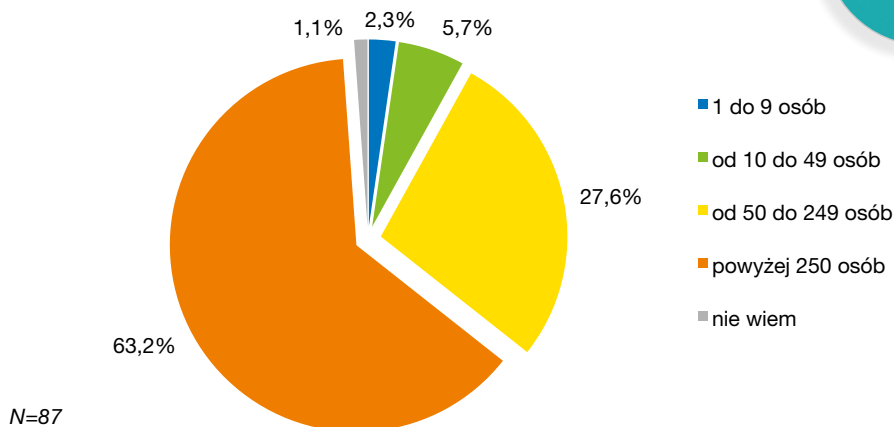
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Realizatorzy projektu musieli zmierzyć się z licznymi zmianami otoczenia oraz uwarunkowań zewnętrznych. Wśród nich wskazano na: rotację kadr w administracji publicznej, zmianę ośrodków decyzyjnych w kształtowaniu poszczególnych polityk publicznych oraz zmianę w samych politykach. Zmieniał się też zakres zadań Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Transportu, Budownictwa, Gospodarki Morskiej oraz Ministerstwa Środowiska – co bezpośrednio wpływało na dobór osób testujących (pomimo tego udało się Projektodawcom dotrzeć do odpowiednich osób). Realizatorzy na bieżąco reagowali na zachodzące zmiany, traktując je jako naturalną dynamikę procesów, jak mówią „założenia zmienialiśmy dość często, choć założona na początku sama wizja narzędzi też była dość ogólna więc wielkich odstępstw od niej nie było”.

4.2. OCENA PRZEDSIĘWZIĘCIA – DANE UCZESTNIKÓW BADANIA

Uczestnicy projektu ocenili udział w projekcie wypełniając ankietę elektroniczną (CAWI). Blisko połowę respondentów ankiety stanowili pracownicy administracji szczebla centralnego (48,3%), nieco mniejszą grupą byli pracownicy administracji szczebla samorządowego/lokalnego (44,8%), natomiast pozostała część badanych reprezentowała inne podmioty (6,9%).

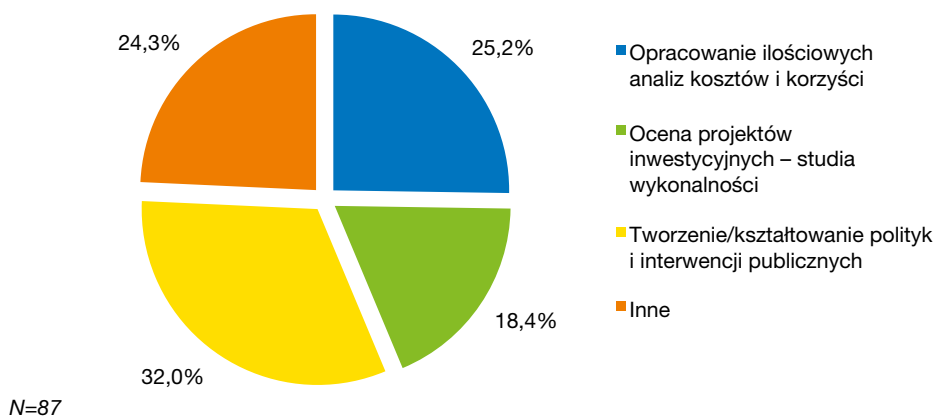
Wykres 1. Ile osób zatrudnia Pana(i) podmiot w formie umowy o pracę, w przeliczeniu na pełne etaty?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Zdecydowana większość instytucji reprezentowanych przez badanych to podmioty zatrudniające na pełne etaty powyżej 50 osób (90,8%). Najmniejszą grupę stanowiły podmioty zatrudniające od 1 do 9 osób (2,3%). Taki wynik nie dziwi, biorąc pod uwagę, że większość badanych reprezentowała podmioty administracji rządowej i samorządowej.

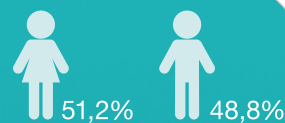
Wykres 2. Które z wymienionych zadań wchodzi w zakres Pan(i) obowiązków?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Obowiązki zawodowe wykonywane przez ponad trzy czwarte badanych wiązały się z obszarami zastosowania pakietu iSWORD. Do zadań prawie jednej trzeciej respondentów należało tworzenie/kształtowanie polityk i interwencji publicznych (32%), jedna czwarta zajmowała się opracowaniem ilościowych analiz kosztów i korzyści (25,2%), a niemal jedna piąta oceną projektów inwestycyjnych – studiami wykonalności (18,4%). Pozostali badani wykonywali innego rodzaju obowiązki (24,3%).

Co ciekawe, jedynie 17,4% respondentów opracowywało dotychczas Oceny Skutków Regulacji i/lub Studiów Wykonalności lub ich części, natomiast zdecydowana większość dotychczas tego nie robiła (82,6%). Taki rozkład odpowiedzi wynika z faktu, iż rekrutacja uczestników do projektu opierała się o zatrudnienie danej osoby w administracji publicznej, natomiast nie wymagano bezpośredniego zaangażowania pracownika w OSR lub analizę kosztów i korzyści.

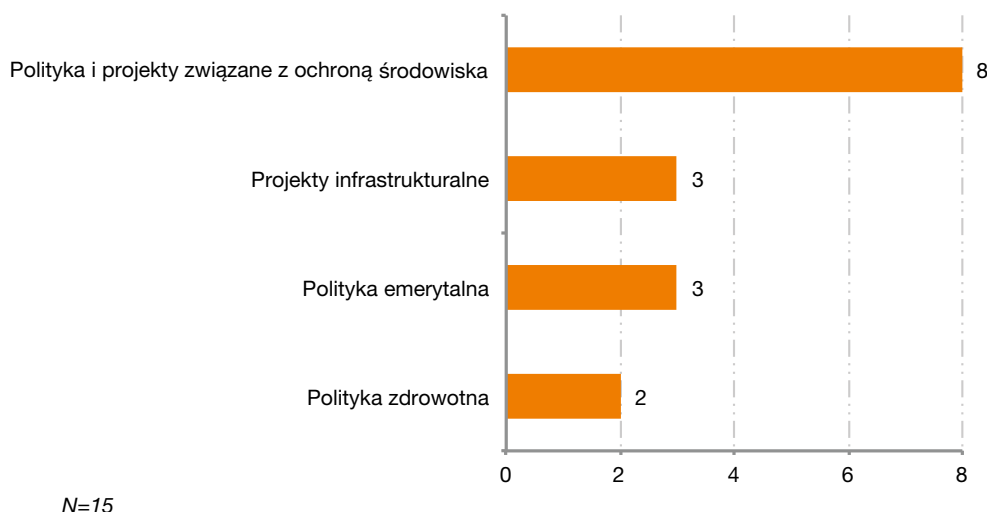

38 lat
średnia wieku
respondentów

Część uczestników projektu to praktycy jakościowi, a nie osoby dokonujące bezpośrednio analiz, którzy jednak zdecydowali się poszerzyć zakres swoich umiejętności. Innych z kolei zainteresowała możliwość wykorzystania narzędzi iSWORD do promocji konkretnych działań/postaw (np. w obszarze ochrony zdrowia).

Spośród tych którzy przygotowywali OSR, średnio w przeciągu ostatnich 3 lat badani opracowali lub współtworzyli 6,8 dokumentów w ramach Oceny Skutków Regulacji i/lub Studium Wykonalności.

Wykres 3. Dla którego z wymienionych obszarów przygotowywał Pan(i) analizy kosztów i korzyści w ramach Ocen Skutków Regulacji lub Studium Wykonalności?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Spośród respondentów, którzy przygotowywali analizy kosztów i korzyści w ramach Ocen Skutków Regulacji lub Studium Wykonalności, ponad połowa opracowywała je w ramach polityki i projektów związanych z ochroną środowiska (8 osób), po trzy osoby zajmowały się analizą kosztów i korzyści w projektach infrastrukturalnych i polityce emerytalnej, a pozostałe dwie przygotowywały analizy w obszarze polityki zdrowotnej.

4.3. OCENA PROJEKTU Z PERSPEKTYWY UCZESTNIKÓW

Szkolenia w ramach projektu odbywały się na dwóch poziomach: podstawowym i zaawansowanym. Zdecydowana większość respondentów ankiety CAWI wzięła udział w szkoleniach podstawowych (97,7%), a tylko 2,3% w szkoleniach zaawansowanych. 13,6% badanych uczestniczyło w szkoleniu dot. narzędzia iSWORD – Emerytura, 40,7% w szkoleniu dot. narzędzia iSWORD – Infrastruktura, 34,6% badanych zostało przeszkolonych z obsługi narzędzia iSWORD – Środowisko, a 11,1% z obsługi narzędzia iSWORD – Zdrowie.

97,7%

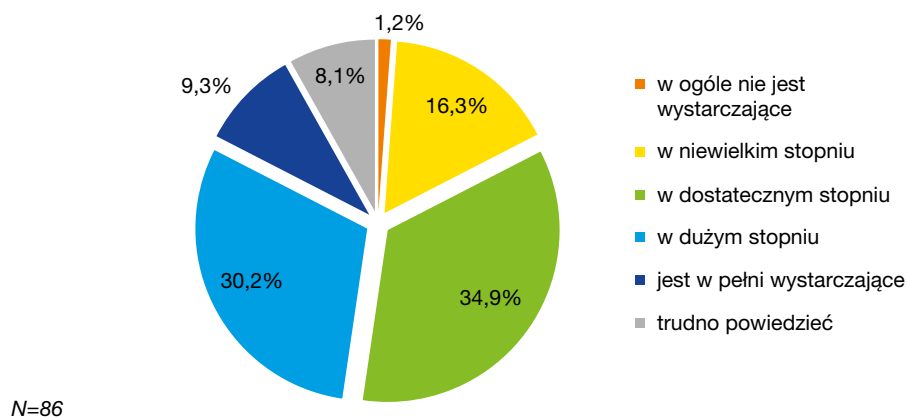
Uczestników wzięło udział w szkoleniach podstawowych

2,3%

Uczestników wzięło udział w szkoleniach zaawansowanych

Cele szkoleń były dwojakie: chcieliśmy przeszkolić osoby, które konkretnie zajmują się ilościową analizą, chcieliśmy także przeszkolić osoby, które zajmują się oceną jakościową, tak żeby miały świadomość, że takie narzędzia istnieją i pewne rzeczy policzyć faktycznie można, nigdy nie trafi się do wszystkich, ale mam wrażenie że udało się nam zakomunikować istnienie narzędzia i możliwość przeszkolenia z niego praktycznie wszystkim, którzy mogliby z niego potencjalnie skorzystać i część z tych osób faktycznie na tych szkoleniach się pojawiła.

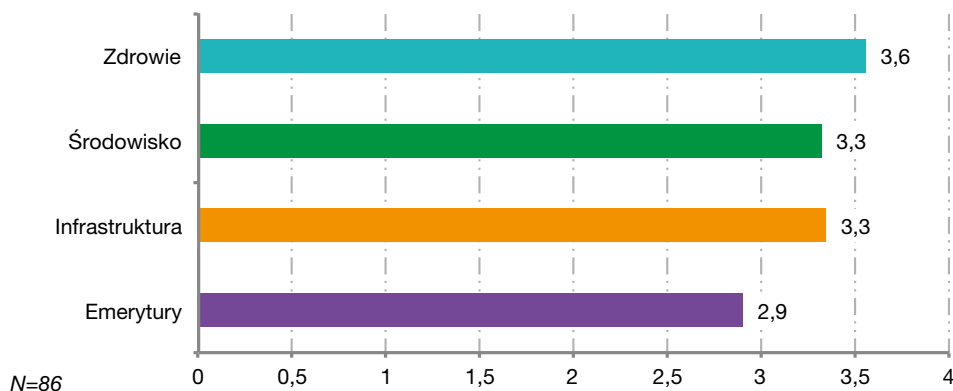
Wykres 4. W jakim stopniu zaproponowane przez Realizatorów wsparcie w postaci szkoleń/podręczników/ strony www projektu jest wystarczające, aby pozyskać umiejętności samodzielnej obsługi narzędzi iSWORD?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Prawie 40% badanych oceniło zaproponowane przez Realizatorów wsparcie w postaci szkoleń/podręczników/strony www projektu jako wystarczające, aby pozyskać umiejętności samodzielnej obsługi narzędzi iSWORD. Ponad jedna trzecia uznała, że wsparcie w dostatecznym stopniu pozwala na opanowanie obsługi narzędzi (34,9%). Natomiast 17,5% respondentów określiła wsparcie jako w niewielkim stopniu lub w ogóle nie wystarczające do samodzielnego posługiwania się pakietem iSWORD.

Wykres 5. Ocena umiejętności skorzystania z narzędzi iSWORD – średnia ocen (skala 1-bardzo słaba, 5 – bardzo wysoka)

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Swoją umiejętność korzystania z pakietu iSWORD najwyższej ocenili użytkownicy narzędzia iSWORD – Zdrowie. Nieco niższej oceny swoich umiejętności dokonali użytkownicy narzędzi Środowisko i Infrastruktura, natomiast najniższą ocenę przyznali sobie użytkownicy iSWORD – Emerytury.

4.4. OCENA POTENCJAŁU WDROŻENIOWEGO

OCENA PROJEKTU I PRODUKTÓW FINALNYCH Z PERSPEKTYWY REALIZATORÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA:

INNOWACYJNOŚĆ:

- w wymiarze narzędzia: *nie ma takich narzędzi – to pierwsza próba usprawnienia pracy pracowników instytucji publicznych odpowiedzialnych za ilościową ocenę kosztów i korzyści*,
- w wymiarze świadomości i sposobu myślenia o Ocenie Skutków Regulacji – *dołożyliśmy klocek w myśleniu o OSR, o tym jak powinny wyglądać i jak do nich można podejść w procesie przygotowywania analiz*.

ADEKWATNOŚĆ:

Pomimo, iż Realizatorzy otrzymywali sugestie dotyczące wprowadzenie modyfikacji od różnych podmiotów, w części przypadków nie mogły one być uwzględnione, gdyż z jednej strony zapisy wniosku konkursowego nadawały pewne ramy dotyczące przeznaczenia i zastosowania narzędzia, a z drugiej strony każde narzędzie, produkt ma swoje ograniczenia – nie da się wszystkiego policzyć za pomocą jednej analizy i nie ma możliwości opracowania jednego narzędzia dla wszystkich. Dlatego też narzędzia mogą mieć ograniczoną przydatność dla części odbiorców.

AKTUALNOŚĆ:

Przygotowane narzędzia do ilościowej analizy kosztów i korzyści wymagają aktualizacji co pewien czas, ze względu na zmieniające się uwarunkowania prawne itp., co nie zastało zapisane we wniosku konkursowym. Realizatorzy w trakcie trwania projektu podejmowali regularne aktualizację, jednak nie będzie to przez nich kontynuowane po zakończeniu przedsięwzięcia w przypadku narzędzia infrastruktura, środowisko i zdrowie. Trzeba jednak podkreślić, że każdy użytkownik ma możliwość samodzielnej aktualizacji danych w każdym z narzędzi.

STOPIEŃ SKOMPLIKOWANIA:

Narzędzia są na tyle proste, iż osoba posiadająca wiedzę branżową oraz znajomość problematyki analizy kosztów i korzyści jak i podstawową znajomość programu Excel jest w stanie samodzielnie je wykorzystywać bez pomocy dodatkowych szkoleń, a jedynie bazując na podręczniku (w przypadku części osób może się okazać, że nawet podręcznik nie będzie potrzebny). Natomiast udział w szkoleniu pozwala na znaczne szybsze opanowanie i zrozumienie jak korzystać z narzędzi, a poza tym bezpośredni kontakt z trenerem pozwala na dyskusję, rozwianie wątpliwości.

Ponadto narzędzia są łatwo adaptowalne gdyż są przygotowane w Excelu, który jest powszechnie stosowany i dostępny – (na starszych wersjach oprogramowania narzędzie może działać wolniej). Realizatorzy chcieli uniknąć sytuacji, w której to wdrożenie narzędzi będzie pociągało za sobą potrzebę zakupu/zainstalowania dodatkowego oprogramowania, gdyż często stanowi to poważną barierę w wdrożeniu danego narzędzia na szerszą skalę.

Dodatkowo każdy użytkownik może sam implementować aktualne dane, co nie jest trudne.

MOŻLIWOŚĆ ZASTOSOWANIA:

Zastosowanie narzędzia w danym urzędzie nie wymaga zmian legislacyjnych jak i proceduralnych.

UNIWERSALNOŚĆ:

Zapisy PO KL Priorytetu V „Dobre rządzenie” narzuciło grupę docelową – czyli administrację publiczną szczebla regionalnego i centralnego dla której przeznaczone są narzędzia do ilościowej analizy kosztów i korzyści. W rzeczywistości okazało się, iż produkty finalne są znacznie bardziej uniwersalne i z powodzeniem mogą z nich korzystać eksperci branżowi, firmy consultingowe i doradcze, agencje badawcze, ośrodki uniwersyteckie, instytucje około rządowe;

4.4.1. iSWORD – EMERYTURY

Narzędzie jest przeznaczone dla administracji szczebla centralnego – Ministerstwa Finansów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kancelarii Premiera (gdzie jest umiejscowiona część analiz). Grupa odbiorców jest bardzo wąska i w skali kraju liczy według Realizatorów około 10-15 osób. Parametry, na podstawie których wykonywane są obliczenia, będą adekwatne, aktualne jeszcze przez 2 -3 lata. Natomiast należy podkreślić, iż zmienia się też sama polityka, np. planowane są gruntowne zmiany w systemie emerytalnym – przesunięcie składki z OFE, co bezpośrednio wpływa na konieczność wprowadzenia zmian w samych parametrach obliczeniowych.

OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW NARZĘDZIA – JAK JEST?

Wykres 6. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Emerytury.

Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen

N=11

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Użytkownicy narzędzia iSWORD – Emerytury uznali przydatność tego narzędzia do sporządzania ilościowej analizy kosztów i korzyści za dość wysoką (średnia ocena 3,5 na skali od 1 – bardzo słaba do 5 – bardzo wysoka). Podobnie ocenili jakość uzyskanych wyników analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej za pomocą narzędzia oraz łatwość interpretacji uzyskanych wyników (średnia odpowiednio 3,6 i 3,5). Z kolei za niższą uznali innowacyjność narzędzia (średnia 3,0). Nieco wyżej badani ocenili aspekty techniczne narzędzia: poziom

zautomatyzowania obliczeń w narzędziu oraz możliwość parametryzacji narzędzia przez zaawansowanych użytkowników (średnie odpowiednio 4,0 i 3,6). Z kolei na niższym poziomie respondenci ocenili możliwość łatwego zaadaptowania narzędzia do pracy w ich instytucji (średnia 3,2). Badani uznali, że wdrożenie narzędzia iSWORD – Emerytury w ich instytucji miałoby większe szanse, jeśli taka potrzeba wynikałaby z regulacji prawnych, była narzucona ustawą lub rozporządzeniem.

Swoją umiejętność korzystania z iSWORD – Emerytury badani ocenili na poziomie średnim (2,9) mimo, że przyznali dosyć wysoką ocenę przygotowaniu Podręcznika do dokładnego zapoznania się z narzędziem oraz sposobem jego funkcjonowania (średnia 3,8). Jeden z badanych zwrócił też uwagę na sposób prezentacji narzędzia podczas szkoleń: „Prowadzący nie wiedział, co oznaczają niektóre wyliczenia – my też”. Mogło to wpłynąć na niską ocenę umiejętności korzystania z narzędzia.

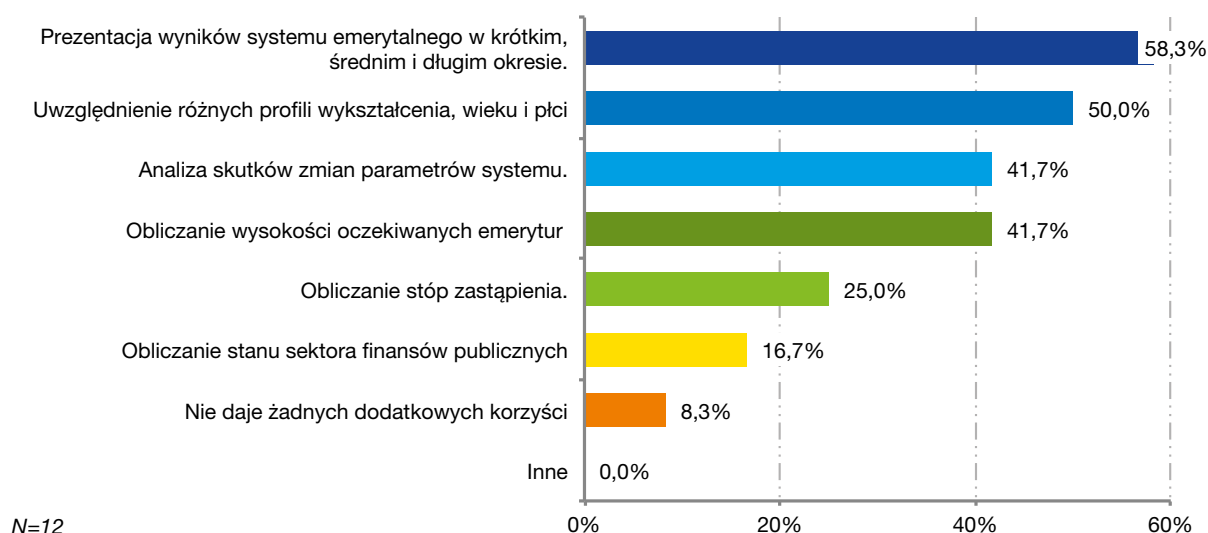
88,9%

Uczestników szkoleń
oceniło interfejs narzędzia
iSWORD – Emerytury
jako intuicyjny i prosty
w obsłudze

W ankiecie poszkoleniowej wszyscy badani pozytywnie ocenili przejrzystość prezentacji tematu podczas szkolenia iSWORD – Emerytury. W większości uczestnicy przyznali, że szkolenie spełniło ich oczekiwania. Podobnie zadowoleni byli z organizacji szkolenia oraz otrzymanych materiałów promocyjnych. Natomiast respondenci zgłosili kilka uwag do samej obsługi narzędzia: brak możliwości wprowadzenia aktualnych założeń co do długości trwania życia i diety, brak możliwości wprowadzania swoich danych, ograniczoną możliwość zmiany parametrów, trudności w przechodzeniu do strony głównej, wolne tempo działania narzędzia.

KORZYŚCI – CO DAJE?

Wykres 7. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD – Emerytury do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?

Spośród korzyści, jakie daje zastosowanie narzędzia iSWORD – Emerytury do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści, badani najczęściej wymieniali prezentację wyników systemu emerytalnego w krótkim, średnim i długim okresie (58,3%) oraz uwzględnienie różnych profili wykształcenia, wieku i płci (50%). Wielu respondentów wskazało również korzyści w postaci analizy skutków zmian parametrów systemu oraz obliczania wysokości oczekiwanych emerytur (41,7%). Jedna czwarta badanych doceniła możliwość oceniania stóp zastąpienia (25%), a 16,7% obliczanie stanu sektora finansów publicznych. Z kolei 8,3% badanych uznało, że narzędzie nie daje żadnych dodatkowych korzyści.

4.4.2. iSWORD – INFRASTRUKTURA

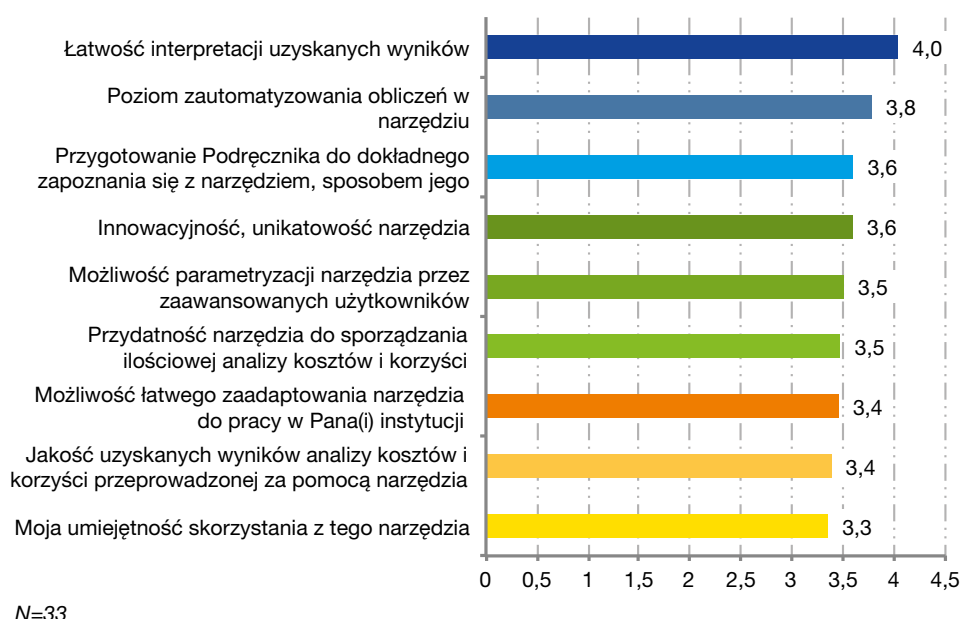
Narzędzie jest przeznaczone dla samorządów. Największe zastosowanie ma na poziomie lokalnym i regionalnym. Mogą z niego korzystać również przedstawiciele zarządów dróg. Ma stosunkowo największą grupę odbiorców. Jest to również narzędzie najbardziej odporne na zmiany. Dane, na których bazuje i dokonuje obliczeń pozostaną aktualne stosunkowo długo po zamknięciu projektu.

Eksperti nalegali, aby poszerzyć zakres narzędzia iSWORD Infrastruktura np. o możliwość przygotowania analiz dla dróg krajowych, transportu wodnego czy też kwestii kanalizacyjnych. Nie zostało to uwzględnione, gdyż rozszerzało to znacznie zapisany we wniosku zakres prac. Sama nazwa narzędzia powodowała, że osoby oczekiwały czegoś znacznie bardziej rozbudowanego niż to co oferowało narzędzie.

OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW NARZĘDZIA – JAK JEST?

Wykres 8. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Infrastruktura.

Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.⁶

Użytkownicy narzędzia iSWORD – Infrastruktura za dość wysoką uznali przydatność tego narzędzia do sporządzania ilościowej analizy kosztów i korzyści oraz jakość uzyskanych wyników analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej za pomocą narzędzia (średnie oceny 3,5 i 3,4 na skali od 1 – bardzo słaba do 5 – bardzo wysoka). Na tym samym poziomie badani ocenili możliwość łatwego zaadaptowania narzędzia do pracy w ich instytucji (średnia 3,4). Wśród czynników, które mogłyby zwiększyć szanse na wdrożenie narzędzia iSWORD w ich podmiocie, badani wymieniali uelastycznienie narzędzia pozwalające dostosować je do oczekiwań instytucji oraz przygotowanie gotowego rozwiązania dla nowego okresu programowania. Natomiast barierami we wdrażaniu narzędzi iSWORD okazały się brak wiedzy decydentów o ich zastosowaniu, niewystarczająca moc decyzyjna osób przeszkolonych, a także konieczność zamawiania wszelkich narzędzi informatycznych i sprzętu w trybie zamówień publicznych. Na dosyć wysokim poziomie respondenci ocenili aspekty techniczne narzędzia: poziom zautomatyzowania obliczeń w narzędziu oraz możliwość parametryzacji narzędzia przez zaawansowanych użytkowników (średnie odpowiednio 3,8 i 3,5). Natomiast swoją umiejętność korzystania z iSWORD Emerytury badani ocenili na poziomie średnim (3,3). Respondenci wysoko ocenili łatwość interpretacji uzyskanych wyników (średnia 4,0) oraz dosyć wysoko innowacyjność narzędzia (średnia 3,6). Jeden z badanych zasugerował zwiększenie innowacyjności narzędzia poprzez przekształcenie go w aplikację internetową: „Wynika z tego wiele korzyści: wszyscy użytkownicy mają automatyczny dostęp do najnowszej wersji programu, twórcy programu mają bazę danych użytkowników i informacje o częstotliwości korzystania z aplikacji itd.” Badani przyznali również dość wysoką ocenę przygotowaniu Podręcznika do dokładnego zapoznania się z narzędziem, sposobem jego funkcjonowania (średnio 3,6).

⁶ Wyniki nie sumują się do 100% gdyż istniała możliwość zaznaczenia dowolnej liczby odpowiedzi.

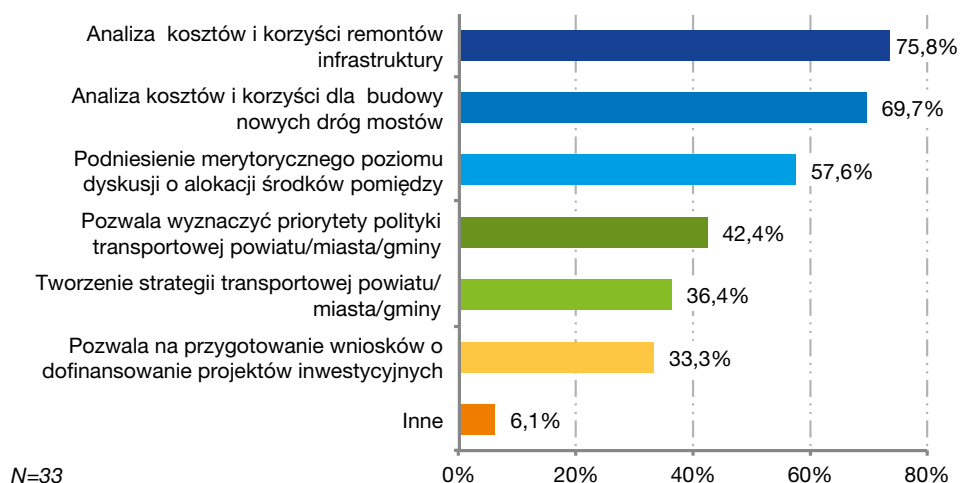
W ankiecie wypełnianej po szkoleniu iSWORD – Infrastruktura wszyscy badani pozytywnie ocenili szkolenie pod kątem przejrzystości prezentacji tematu. Podobnie zadowoleni byli z organizacji szkolenia oraz otrzymanych materiałów promocyjnych. Uczestnicy zgłosili natomiast różne sugestie dotyczące modyfikacji narzędzia. Zaproponowali m.in. rozbudowanie modułów narzędzia o inne rodzaje inwestycji (kolejowe, morskie, lotnicze), możliwość integracji i budowanie bardziej złożonych analiz zasilanych z wielu modułów, zwiększenie liczby funkcji narzędzia, wprowadzenie bieżących aktualizacji danych i możliwości edytowania danych na każdym etapie pracy.

95,6%

Uczestników szkoleń
oceniło interfejs narzędzia
iSWORD – Infrastruktura
jako intuicyjny i prosty
w obsłudze

KORZYŚCI – CO DAJE?

Wykres 9. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Infrastruktura do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.⁷

Najczęściej wymienianą przez badanych korzyścią, jaką daje zastosowanie narzędzia iSWORD – Infrastruktura do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści, była analiza kosztów i korzyści remontów infrastruktury (75,8%) oraz analiza kosztów i korzyści dla budowy nowych dróg mostów (69,7%). Ponad połowa badanych za największą korzyść uznała podniesienie merytorycznego poziomu dyskusji o alokacji środków pomiędzy projekty infrastrukturalne (57,6%). 42,4% badanych zadeklarowało, że narzędzie pozwala na przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów inwestycyjnych. Wielu respondentów wskazało również korzyści w postaci tworzenia strategii transportowej powiatu/miasta/gminy (36,4%), a jedna trzecia z nich oceniła, że iSWORD – Infrastruktura pozwala na przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów inwestycyjnych (33,3%). Z kolei 6,1% badanych wskazała inne korzyści z zastosowania narzędzia.

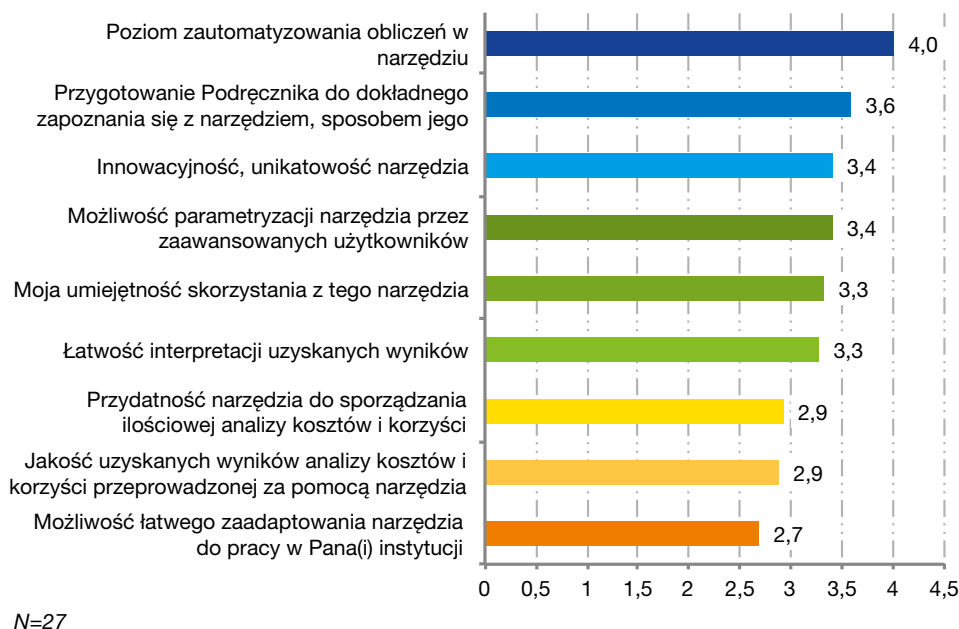
4.4.3. iSWORD – ŚRODOWISKO

Narzędzie jest przeznaczone dla administracji publicznej na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Jego wdrożenie do praktyki budzi największe wątpliwości Realizatorów. Mają oni poczucie, iż narzędzie się „nie przyjęło”.

OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW NARZĘDZIA – JAK JEST?

Wykres 10. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Środowisko.

Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.⁸

Użytkownicy narzędzia iSWORD – Środowisko na średnim poziomie ocenili przydatność tego narzędzia do sporządzania ilościowej analizy kosztów i korzyści (średnia ocena 2,9 na skali od 1 – bardzo słaba do 5 – bardzo wysoka). Podobne oceny przyznano jakości uzyskanych wyników analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej za pomocą narzędzia

(średnio 2,9), natomiast nieco wyżej ocenili łatwość interpretacji uzyskanych wyników (średnia 3,3). Badani zwrócili uwagę, że „Narzędzie w sposób bardzo uproszczony/matematyczny oblicza wartość zasobów przyrodniczych.

Może to przynieść szkodę dla środowiska i użytkowników narzędzia, gdyż nie uwzględnia ono złożoności procesów ekologicznych i opiera się na danych dla krajów (Holandia, Kanada), w których warunki i zależności w ekosystemie są zupełnie inne niż w Polsce”. Na średnim poziomie respondenci ocenili także innowacyjność narzędzia (średnia 3,4) oraz możliwość łatwego zaadaptowania narzędzia do pracy w ich instytucji (średnia 2,7). Badani sugerowali uelastycznienie narzędzia w celu

lepszego dopasowania do potrzeb różnych podmiotów oraz dostrzeżenie złożoności procesów ekologicznych i ich połączenia z warunkami socjo-ekonomicznymi. Badani wysoko ocenili poziom zautomatyzowania obliczeń w narzędziu (średnia 4,0), a nieco niżej możliwość parametryzacji narzędzia przez zaawansowanych użytkowników (średnia 3,4). Jeden z respondentów zauważył, że „konieczność przebudowy algorytmów w celu dostosowania [narzędzia] do potrzeb wymaga głębokiej znajomości algorytmów excelowskiego skryptu iSWORDa i przyjętych przy jego budowie założeń”. Swoją umiejętność korzystania z iSWORD Środowisko badani ocenili na poziomie średnim (3,3). Natomiast przyznali dosyć wysoką ocenę przygotowaniu Podręcznika do dokładnego zapoznania się z narzędziem, sposobem jego funkcjonowania (średnia 3,6).

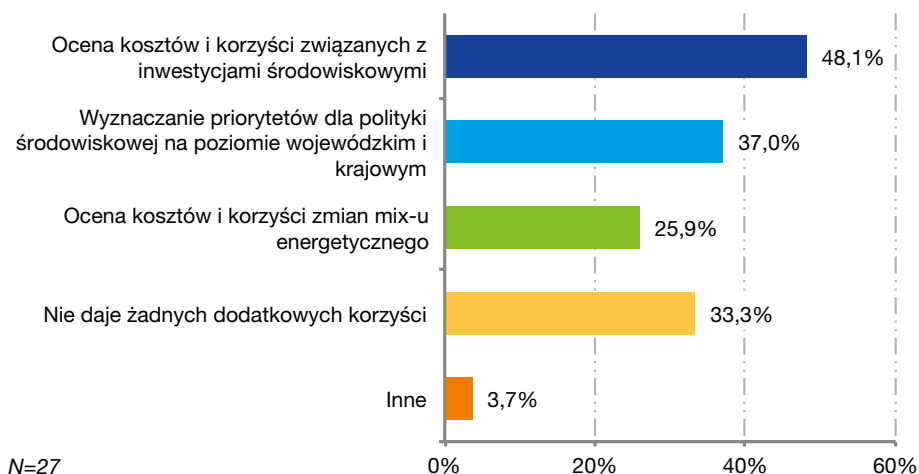
100%

Uczestników szkoleń oceniło interfejs narzędzia iSWORD – Środowisko jako intuicyjny i prosty w obsłudze

W ankiecie poszkoleniowej większość badanych uznała, że szkolenie iSWORD – Środowisko spełniło ich oczekiwania pod kątem merytorycznym. Byli zadowoleni z kompetencji trenerów i przejrzystości prezentacji tematu. Sugerowali jedynie zmianę formy na bardziej warsztatową, co pozwoliłoby na większą ilość praktyki. Wszyscy respondenci pozytywnie ocenili organizację szkolenia oraz otrzymane materiały promocyjne. Natomiast zgłosili kilka propozycji zmian w samym narzędziu: dodanie możliwości wprowadzania swoich danych i zmiany parametrów, bieżącą aktualizację baz danych, jasne przedstawienie metod wyceny.

KORZYŚCI – CO DAJE?

Wykres 11. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Środowisko do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.⁹

Niemal połowa badanych jako korzyść wynikającą z zastosowania narzędzia iSWORD – Środowisko do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści, wymieniła ocenę kosztów i korzyści związanych z inwestycjami środowiskowymi (48,1%). Z kolei 37% respondentów wskazało na korzyść w postaci wyznaczania priorytetów dla polityki środowiskowej na poziomie wojewódzkim i krajowym, a 25,9% badanych na ocenę kosztów i korzyści zmian mix-u energetycznego. Natomiast aż jedna trzecia badanych (33,3%) uznała, że narzędzie iSWORD – Środowisko nie daje żadnych dodatkowych korzyści.

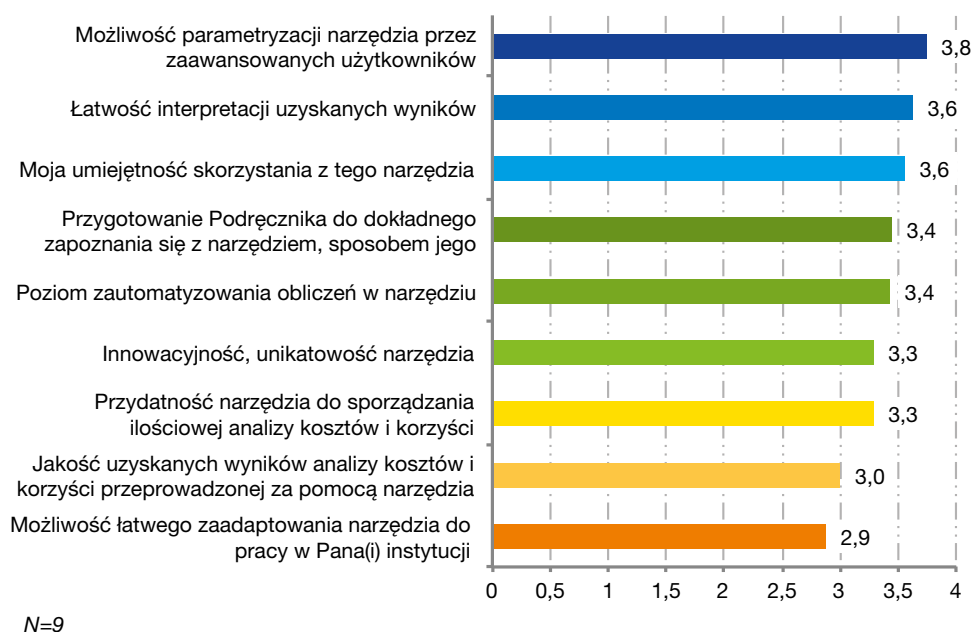
4.4.4. iSWORD – ZDROWIE

Narzędzie sprofilowane dla organów administracji szczebla centralnego – Ministerstwa Zdrowia, Agencji Oceny Technologii Medycznych, choć z powodzeniem mogą z niego również korzystać departamenty odpowiadające za programy zdrowotne w urzędach marszałkowskich. Bazuje na danych z 2011 roku. Warto jednak zaznaczyć, iż wskaźniki umieralności, na których bazuje nie zmieniają się szybko.

OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW NARZĘDZIA – JAK JEST?

Wykres 12. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Zdrowie.

Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Użytkownicy narzędzia iSWORD – Zdrowie uznali przydatność tego narzędzia do sporządzania ilościowej analizy kosztów i korzyści za umiarkowanie wysoką (średnia ocena 3,3 na skali od 1 – bardzo słaba do 5 – bardzo wysoka). Nieco wyżej ocenili łatwość interpretacji uzyskanych wyników (średnia 3,6), natomiast niższą ocenę przyznali jakości uzyskanych wyników analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej za pomocą narzędzia (średnia 3,0). Badani sugerowali dołączenie merytorycznego, naukowego opisu sposobu obliczania wyników (algorytmu), dokładnych informacji dotyczących źródeł danych oraz parametrów stosowanych prognoz, które są niezbędnym elementem przy prezentowaniu przełożonym prognoz uzyskanych za pomocą tego typu narzędzi. Na umiarkowanym poziomie

respondenci ocenili innowacyjność narzędzia (średnia 3,3), z kolei za słabszą uznali możliwość łatwego zaadaptowania narzędzia do pracy w ich instytucji (średnia 2,9). Na średnim poziomie badani ocenili również swoją umiejętność korzystania z narzędzia (średnia 3,6) oraz przygotowanie Podręcznika do dokładnego zapoznania się z narzędziem, sposobem jego funkcjonowania (średnia 3,4). Podobne oceny przyznali aspektom technicznym narzędzia: poziomowi zautomatyzowania obliczeń w narzędziu (średnia 3,4) oraz możliwości parametryzacji narzędzia przez zaawansowanych użytkowników (średnia 3,8). Respondenci wskazali także konieczność dokonania kilku modyfikacji narzędzia iSWORD – Zdrowie: „dostęp do danych źródłowych, powtarzanie w kolejnych krokach informacji o wyborach wcześniej dokonanych, lepsze opisy wykresów”.

90,3%

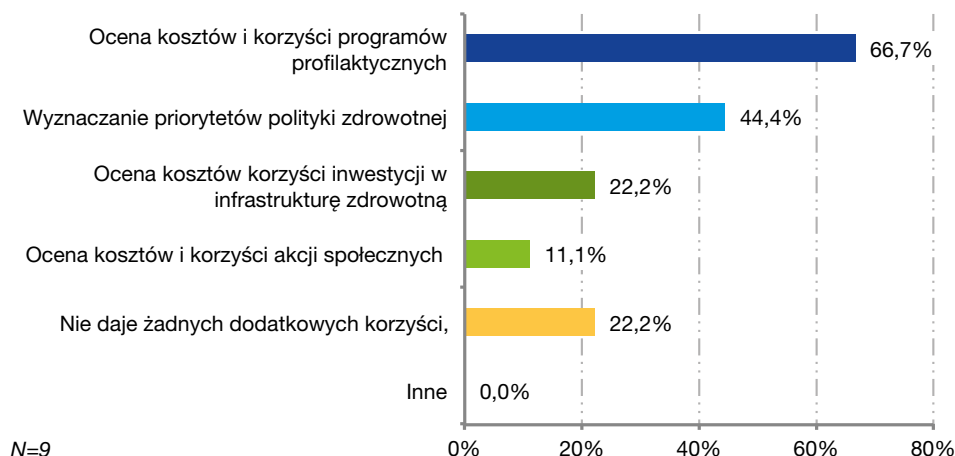
Uczestników szkoleń oceniło interfejs narzędzia iSWORD – Zdrowie jako intuicyjny i prosty w obsłudze

Uczestnicy szkoleń w ankiecie poszkoleniowej w większości pozytywnie ocenili szkolenie iSWORD – Zdrowie pod kątem merytorycznym. Uznali, że trenerzy w sposób przejrzysty prezentowali treści szkoleniowe, byli też zadowoleni z otrzymanych materiałów promocyjnych. Respondenci w większości pozytywnie ocenili

organizację szkolenia. Sugerowali jedynie zmniejszenie grupy szkoleniowej, co umożliwiłoby trenerom bardziej indywidualną pracę z uczestnikami. Badani proponowali także uzupełnienie dokumentacji narzędzia o informacje dot. przejętych założeń, modeli i danych oraz dodanie możliwości prowadzenia symulacji na poziomie lokalnym (gmina, miasto).

KORZYŚCI – CO DAJE?

Wykres 13. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Zdrowie do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.¹⁰

Spośród korzyści, jakie daje zastosowanie narzędzia iSWORD – Zdrowie do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści, dwie trzecie badanych wymieniło ocenę kosztów i korzyści programów profilaktycznych (66,7%). 44,4% respondentów za największą korzyść uznało wyznaczanie priorytetów polityki zdrowotnej. Ponad jedną piątą respondentów wskazała również korzyści w postaci oceny kosztów korzyści inwestycji w infrastrukturę zdrowotną (22,2%). Z kolei ponad 20% badanych uznało, że narzędzie nie daje żadnych dodatkowych korzyści.

STRATEGIA:

Częściowo skuteczny

REZULTATY – CO ZMIENIA?

Projektodawcy, podobnie jak znaczna część innych realizatorów projektów innowacyjnych, spotkali się z niechęcią do zmiany utartych sposobów i ścieżek działania wśród odbiorców projektu (przedstawiciele administracji publicznej). Często ocierali się o silnie zakorzenioną w osobach potrzebę czegoś jak „dotychczas”, „jak zawsze”.

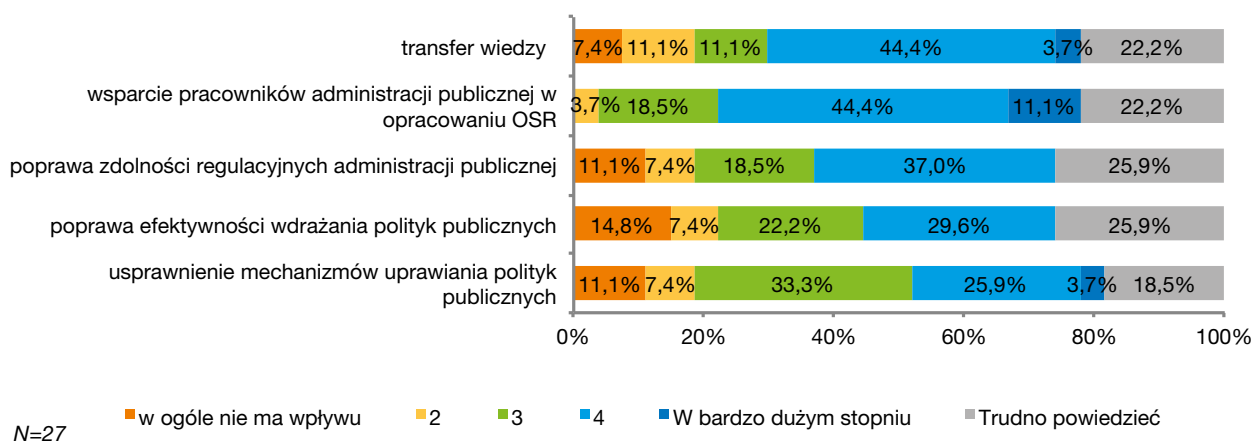
Jak mówi jeden z przedstawicieli Realizatorów: „w urzędach musi się zmienić przede wszystkim świadomość i mentalność. To nawet nie jest kwestia procedur, ponieważ nie jest określone, że trzeba robić ilościowe lub jakościowe analizy kosztów i korzyści, czy te a nie inne narzędzia należy używać. To jest raczej zmiana myślenia i podejścia, że coś można zrobić lepiej więc włożymy w to wysiłek i zrobimy to lepiej”.

Stosowanie narzędzia wprowadza, ale i wymaga wprowadzenia zmian na kilku poziomach:

- świadomości, samego podejścia do OSR – konieczna jest zmiana paradygmatu robienia OSR z ex post na ax-ante oraz zmiana strategii i sposobu postępowania – najpierw konieczne jest wykonanie OSR, a potem uwzględniając otrzymaną ocenę należy dopiero dobrać odpowiednią politykę;
- sposobu działania, stylu pracy – w środowisku panuje przeświadczenie, iż dotychczas nie uwzględniano się ocen ilościowych, więc dlaczego nie poprzestać na ocenach jakościowych. Ponadto w Polsce wiele rzeczy robi się „na szybko”, „na hura”, co przeszkadza w wykonaniu rzetelnej oceny. Przytaczając słowa jednego z przedstawicieli Realizatorów „potrzebne jest odgórne zrozumienie, ukierunkowanie, że wszystko można przemyśleć, przeanalizować wcześniej, a nie wymyślać ustawę, jej zapisy, a potem na szybko w dwie godziny żądać dokumentu pod tytułem OSR”.

Wśród korzyści z zastosowania narzędzia Realizatorzy projektu wymienili przede wszystkim: wykonanie analiz, które do tej nie było robione; dostęp do danych, które nie były dostępne lub były dostępne w wersji rozproszonej oraz oszczędzenie czasu przy liczeniu danych kwestii.

Wykres 14. Proszę ocenić, na ile wdrożenie narzędzi iSWORD do codziennego stosowania w podmiotach administracji publicznej, może przyczynić się w przyszłości do następujących zmian/usprawnień:

Źródło: Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.

Uczestnicy projektu uznali, że wdrożenie narzędzi iSWORD do codziennego stosowania w podmiotach administracji publicznej w największym stopniu może przyczynić się do wsparcia pracowników administracji publicznej w opracowaniu OSR (55,5% wskazań) oraz transferu wiedzy (48,1% wskazań). Nieco więcej niż jedna trzecia badanych stwierdziła, że wdrożenie pakietu iSWORD w dużym stopniu może wpłynąć na usprawnienie mechanizmów uprawiania polityk publicznych (39,6%) oraz poprawę efektywności ich wdrażania (37%). Jednocześnie około 20% respondentów wyraziło sprzeczną opinię na ten temat. Warto też zaznaczyć, że blisko jedna czwarta badanych miała trudności w określeniu możliwego wpływu wdrożenia narzędzi iSWORD w podmiotach administracji publicznej.

4.5. OCENA GOTOWOŚCI DO WDROŻENIA PRODUKTU FINALNEGO

STOSUNEK DO WDROŻENIA NARZĘDZIA

Relacje, stosunek odbiorców i użytkowników do narzędzi iSWORD można próbować definiować, określać korzystając z skali Modelu 5Z¹¹. Pokazuje ona nastawienie do opracowanych produktów od podstawowego poziomu wyrażającego się przede wszystkim zauważaniem samego problemu po zaangażowanie, czyli korzystanie i pracę w oparciu o opracowane narzędzia. Poszczególne poziomy skali zostały zdefiniowane następująco:

1. Zauważanie – czyli ogólna świadomość i podstawowa wiedza na temat problematyki Oceny Skutków Regulacji;
2. Zainteresowanie – czyli poszukiwanie informacji i wiedzy z ilościowej analizy kosztów i korzyści oraz narzędzi do ich przygotowania;
3. Zrozumienie – czyli istnienie klimatu życzliwości, poparcie dla stosowania i pozytywna ocena jakości narzędzi;
4. Zaufanie – postrzeganie produktu finalnego przedmiotowego projektu innowacyjnego jako wartego/korzystnego do wdrożenia we własnym podmiocie;
5. Zaangażowanie – wdrożenia narzędzia iSWORD we własnej instytucji.

W badaniu ankietowym poproszono respondentów o zaznaczenie stwierdzeń (każde ze stwierdzeń było wskaźnikiem dla danej kategorii na skali). Każdy z respondentów miał możliwość zaznaczenia dowolnej liczby wskazań czy, gdyż prezentując bardziej „zaawansowaną” postawę często przejawia się także te wcześniejsze. Poproszono również o wskazanie nastawienia panującego w instytucji, co dało płaszczyznę do porównania ewentualnego rozdźwięku

¹¹ Por. opis modelu w Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach NSS na lata 2007 -2013.

między stosunkiem do narzędzi wśród pracowników a ich instytucjami. Dodatkowo zawarto w ankiecie również stwierdzenia świadczące o braku zainteresowania, chęci podnoszenia umiejętności oraz niechęci do wprowadzania jakichkolwiek zmian w zakresie dotychczasowego sposobu sporządzania analizy kosztów i korzyści.

Rysunek 1. Model 5Z

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania Badanie CAWI, n=87 uczestników projektu, PrePost Consulting, październik 2013 r.¹²

2/3 badanych prezentuje pozytywny stosunek do ilościowej analizy kosztów i korzyści. Przyjmuje on różne stopnie relacji, nastawienia – od ogólnego zauważania problemu i identyfikowania potrzeby w zakresie podniesienia jakości sporządzanych OSR (61%) poprzez zainteresowanie tematem (48%), wykazywania zrozumienia wobec przygotowanych narzędzi (51%), zaufania do ich jakości (39%), aż do pracy w oparciu o te narzędzia (16%).

W opinii pracowników nieco mniejszy entuzjazm w stosunku do narzędzi panuje w instytucjach – tutaj w przypadku jednej czwartej podmiotów możemy mówić o pozytywnym nastawieniu. Przy czym 2/5 badanych nie wskazało na żadne ze stwierdzeń w odniesieniu do ich instytucji.

1/3 badanych w odniesieniu do własnej osoby jak i 1/3 badanych w odniesieniu do reprezentowanej przez siebie instytucji wskazała na przynajmniej jedno ze stwierdzeń świadczących o braku zauważania problemu lub braku zainteresowania podnoszeniem wiedzy z zakresu ilościowej analizy kosztów i korzyści. Zaznaczyły przynajmniej jedną z opcji, które brzmiały następująco:

- Ocena Skutków Regulacji to jeden z wielu dokumentów, który trzeba przygotować, bo został narzucony literą prawa, ale tak naprawdę to w ogóle nie jest potrzebny i nie warto się nim szerzej zajmować.
- Dotychczasowy sposób sporządzania analizy kosztów i korzyści przy Ocenie Skutków Regulacji i Studiach Wykonalności jest wystarczająco dobry, nie ma potrzeby wprowadzania zmian w tym zakresie.
- Posiadam wystarczającą wiedzę na temat sposobu przygotowania ilościowej analizy kosztów i korzyści, nie widzę potrzeby poszerzania jej.

Przy czym połowa tej grupy (16% respondentów) wskazała, iż brak zauważenia oraz zainteresowania przejawiany zarówno przez ich instytucje, znajduje odzwierciedlenie w postawie danego pracownika.

60% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że „konieczne jest poprawienie jakości sporządzanych Ocen Skutków Regulacji oraz Studiów Wykonalności”. Przy czym tylko 16% spośród badanych, deklaruje, iż jest to przekonanie podzielane w ich instytucji. Wśród uczestników badania jedynie 10% wskazuje, iż zarówno oni jak i ich instytucja podpisują się pod tym przekonaniem.

Nieco zaskakujące jest, iż w przypadku zaufania i zaangażowania jest to postawa przejawiana albo przez pracownika, albo przez instytucję – tylko jedna osoba deklarowała zgodność swojej perspektywy i instytucji, którą reprezentuje.

Stosunkowo duża jest grupa osób (40%), która twierdzi, iż Narzędzia iSWORD nie pozwalają (lub pozwalają tylko częściowo) na rzetelne przygotowanie ilościowej analizy kosztów i korzyści w ramach Oceny Skutków Regulacji oraz Studiów Wykonalności. Natomiast należy zaznaczyć, że blisko połowę tej grupy stanowią osoby, które również zaznaczyły również jedno z powyżej opisanych stwierdzeń, świadczące o braku zauważenia/zainteresowania problemem.

¹² j.w.

Ponadto zapytano respondentów badania o szanse na wdrożenie narzędzi przez ich instytucje/organizacje w przeciągu najbliższych dwóch lat. Obok zaprezentowano średnią z ocen, przy czym 1 oznaczało bardzo słabą szansę na wdrożenie a 7 bardzo wysoką szansę na wdrożenie.

EMERYTURY	2,4
INFRASTRUKTURA	2,7
ŚRODOWISKO	2,4
ZDROWIE	2,3

Tylko 3 osoby wskazały, iż tego rodzaju przekonanie (narzędzia iSWORD nie pozwalają lub tylko częściowo pozwalają na rzetelne przygotowanie ilościowej analizy kosztów) panuje w ich instytucji. Czyli o braku lub ograniczonym zaufaniu do tych narzędzi, o ile się pojawia, możemy mówić w perspektywie osób, a nie podmiotów.

Spośród 12 osób, które deklarują pracę w oparciu o narzędzie iSWORD, 1 wskazała, że jest ono obowiązującym narzędziem w instytucji.

5 Respondentów zadeklarowało, że w ich instytucjach wykorzystuje się narzędzie iSWORD do pracy nad analizą kosztów i korzyści.

4.6. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

Kryterium ewaluacyjnym zastosowanym w badaniu obszaru zarządzania była skuteczność. Została ona zdefiniowana jako umiejętność efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów czasowych, finansowych, osobowych w celu osiągnięcia zakładanych produktów i rezultatów projektu oraz jako poziom realizacji zaplanowanych produktów i rezultatów projektów.

SPRAWNIE I SKUTECZNIE ZARZĄDZANE PROJEKTY TO TAKIE, W KTÓRYCH:

- **Strategia – pożądany stan:** Projekt wpisuje się w strategię, misję, priorytetowe działania danego podmiotu. Pracownicy mają wspólną wizję, rozumieją czemu służy projekt.

Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych została powołana do życia w 2006 roku, jest niezależnym think-thankiem, którego celem jest prowadzenie i wspieranie badań w obszarze rynku pracy oraz polityki społeczno-gospodarczej kraju. Działalność IBS

„Fundacja jest nakierowana na problemy społeczne - kwestie rynku pracy, zatrudnienia, emerytury. Problemy administracji oraz kwestie infrastruktury i środowiska to poboczny tor działania fundacji”.

nakierowana jest na promowanie umiejętności stosowania wyników prac naukowych w praktycznej polityce społeczno-gospodarczej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, a także na arenie międzynarodowej.

STRATEGIA:
Częściowo skuteczny

Doświadczenie – pożądany stan: Beneficjent korzysta z doświadczeń, dobrych praktyk z wcześniej zrealizowanych przez siebie lub przez inne podmioty projektów.

DOŚWIADCZENIE:

Bardzo wysoka skuteczność

Eksperti IBS posiadają duże doświadczenie w realizacji badań społeczno-gospodarczych podparte szerokim dorobkiem akademickim. „Pracownicy są doradcami przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przy urzędach marszałkowskich w zakresie emerytur i zdrowia”.

Realizator projektu poszukiwał partnera posiadającego doświadczenie w zakresie wypracowywania narzędzi oceny skutków regulacji w dziedzinie ochrony środowiska, dlatego też zaproszono do projektu Centrum Badań nad Polityką Środowiskową Freie Universitaet w Berlinie. Partner ponadnarodowy ma długoletnie doświadczenie w rozwoju narzędzi wspierających OSR. We współpracy z niemieckim Ministerstwem ds. Ochrony Konsumenta i Rolnictwa rozwinął i przetestował narzędzie szacujące skutki zrównoważonego rozwoju.

Ponadto korzystano z doświadczeń projektu pt. „Better regulations” realizowanego przez Ministerstwo Gospodarki. Wobec którego realizowany projekt był kompatybilny.

- **Finanse – pożądaný stan:** Wydatki projektu są realizowane zgodnie z budżetem i harmonogramem płatności oraz rozliczane z IP2. Projektodawca elastycznie reaguje na zaistniałą sytuację i dostosowuje do niej budżet.

FINANSE:
Wysoka
skuteczność

Wnioski o płatność przekazywano do Instytucji Pośredniczącej w terminach określonych we wniosku o dofinansowanie. Opóźnienie rozliczeń nastąpiło jedynie w przypadku rozliczeń z partnerem zagranicznym, co zaskutkowało wydłużeniem umowy partnerstwa. Kilkakrotnie wykazano niekwalifikowalność

„Fajne jest to, że budżet jest elastyczny i można przesuwąć koszty. Same zasady rozliczania nie są najgorsze, problematyczna jest sprawozdawczość, to zabierało znacznie więcej czasu niż powinno”.

wydatków związanych z umowami zatrudnienia personelu projektowego, jednak w żadnym z wypadków wydatki te nie przekroczyły kwot zaplanowanych w budżecie, a wątpliwości formalne zostały niezwłocznie wyjaśnione.

Oszczędności budżetowe poczynione w ramach innych zadań zostały przesunięte na cele organizacji seminariów konsultacyjnych, przygotowania materiałów informacyjnych o narzędziach iSWORD, zakupu baz danych oraz rozbudowanie funkcjonalności portalu iSWORD. Projekt

wymagał pewnego wkładu własnego ze strony Fundacji, aby zapewnić płynność finansową.

- **Kadra/struktura organizacyjna – pożądaný stan:** Liczba pracowników jest adekwatna do ilości zadań, pracownicy są przygotowani merytorycznie do postawionych przed nimi zadań, podnoszą oni regularnie swoje kompetencje, pracę w projekcie oceniają jako satysfakcjonującą zawodowo.

W skład zespołu projektowego weszli głównie długoletni pracownicy IBS. Realizacja projektu nieco zwiększyła liczbę kadry Projektodawcy, ale w żaden sposób nie zrewolucjonizowała jego struktury organizacyjnej czy też zadaniowej. Powołany zespół projektowy łączył bogate doświadczenie wyniesione z pracy w sektorze administracji publicznej z wszechstronnym wykształceniem, a także z pracą naukową w przypadku części kadry. Struktura organizacyjna składała się z trzech głównych „pionów”: technicznego (odpowiedzialnego za opracowanie narzędzia w Execellu), merytorycznego (odpowiedzialnego za przygotowanie zawartości narzędzi – tego co jest liczone i na podstawie jakich danych) oraz pionu administracyjnego (zajmującego się organizacją przedsięwzięcia). Wśród głównych pracowników można wyróżnić: Koordynatora merytorycznego projektu, Koordynatora administracyjnego projektu, Głównego ekonomistę, Ekonometryka, Starszego i Młodsze ekonomistę, Programistów oraz Specjalistę ds. komunikacji. Realizatorzy projektu przy wyborze ekspertów zewnętrznych, opracowujących produkty, kierowali się kryterium kompetencji z zakresu jednego z obszarów: inwestycji infrastrukturalnych, polityki emerytalnej, polityki ochrony zdrowia oraz ochrony środowiska. Przy realizacji szkoleń podjęto współpracę z zewnętrznymi trenerami i metodykiem szkoleń.

KADRA:
Bardzo
wysoka skuteczność

„Satysfakcja jest. Fajne było to, że pracowaliśmy jako zespół”.

Realizator projektu stosował zasadę elastyczności zatrudniania, zapewniając zespołowi projektowemu możliwość wykonywania pracy z domu, a także korzystania z telepracy lub elastycznych godzin pracy, tak by mogli jednocześnie wykonywać obowiązki pracowników naukowo-dydaktycznych. Koordynator administracyjny i Koordynator merytoryczna projektu były zatrudnione także przy

innym przedsięwzięciu, co jednak nie utrudniało im realizowania zadań związanych z zarządzaniem projektem.

- **Komunikacja, PR, współpraca z grupami docelowymi – pożądaný stan:** Komunikacja jest prowadzona dwutorowo – wewnątrz, jak i na zewnątrz projektu. Pracownicy projektu posiadają wystarczające informacje, aby efektywnie wykonywać stojące przed nimi zadania, grupy docelowe są poinformowane o ofercie projektu i obowiązkach z niej wynikających. Zarówno pracownicy IP2, jak pracownicy projektu są w stanie pozyskać od siebie nawzajem potrzebne informacje. Prowadzone są działania informacyjne o działaniach, produktach, rezultatach projektu.

Realizatorzy przez cały czas trwania projektu prowadzili intensywne działania informacyjne skierowane zarówno do odbiorców, jak i użytkowników narzędzi iSWORD. Już w I fazie projektu zorganizowano cykl **seminariów konsultacyjnych** z udziałem potencjalnych użytkowników narzędzi, które kontynuowano w fazie testowania produktów. Podstawowym instrumentem upowszechniania projektu wśród odbiorców były **konferencje**

regionalne (warsztaty szkolno-informacyjne), podczas których prezentowano wypracowane narzędzia oraz szkolono z ich obsługi. Prowadzono również spotkania bezpośrednie z decydentami, których celem było upowszechnienie informacji o istnieniu narzędzi iSWORD i ich możliwościach.

Istotnym elementem komunikacji w projekcie było **Centrum Wsparcia** – w którym za pośrednictwem telefonu lub e-maila wszyscy uczestnicy próbnego wdrożenia mogli uzyskać pomoc, porady (w tym nt. źródeł i dostępności danych statystycznych), zgłaszać problemy techniczne lub swoje uwagi i zastrzeżenia do działania prototypu narzędzi.

KOMUNIKACJA: Wysoka skuteczność

Tabela 1. Zarządzanie komunikacją, PR, współpracą z grupami docelowymi w ocenie Realizatorów projektu

OCENA DZIAŁAŃ KOMUNIKACYJNYCH W PERSPEKTYWIE REALIZATORÓW	
ATUTY	• Wytypowano jedną osobę do zbierania wszystkich uwag o produktach od grup docelowych – następnie przekazywała je do osoby, która w danym momencie miała największą wiedzę o danym narzędziu. • Uczestnictwo osób odpowiedzialnych za przygotowanie narzędzia w szkoleniach i seminariach jako osób towarzyszących moderatorom, trenerom okazało się najlepszym sposobem na pozyskiwanie informacji zwrotnych od grupy użytkowników. • Duża część komunikacji w trakcie opracowywania narzędzi opierała się na bezpośredniej komunikacji, interakcji, osobistych dyskusjach twórców – co działało bardzo twórczo i ożywiająco na proces przygotowywania narzędzi.
MANKAMENTY	• Czas realizacji – „testowanie i upowszechnianie trafiło na okres wakacyjny”, co wpływało paraliżująco na podejmowane działania. • Spotkania konferencyjne okazały się nietrafioną formą komunikacji, budziły one nikłe zainteresowanie wśród odbiorców, dopiero w połączeniu z działaniami szkoleniowymi zyskiwały odzew w środowisku odbiorców i użytkowników. • Przesycenie rynku ofertą szkoleń i konferencji finansowanych ze środków unijnych; trudność z trafieniem do osób bezpośrednio zainteresowanych problematyką projektową w urzędach.

Osobą odpowiedzialną za upowszechnianie był **Specjalista ds. komunikacji**, który skupiał się przede wszystkim na działaniach promocyjnych skierowanych do pracowników instytucji powiatowych i samorządowych. Jest to osoba, której nie przewidziano projektując przedsięwzięcie – jednak trudności z zachęceniem urzędników do zaangażowania się, przekonały Realizatorów do zintensyfikowania działań w tym obszarze. Z jego inicjatywy została przeprowadzana

„Trudno urzędników namówić do współpracy, zainteresować szkoleniami zewnętrznymi, zwłaszcza jeżeli nie ma odgórnego obowiązku uczestnictwa”.

kampania informacyjna na temat narzędzi iSWORD w Serwisie Samorządowym PAP (3 artykuły sponsorowane, mailing, banner), popularyzująca równocześnie wśród urzędników idee stanowienia prawa w oparciu o dowody. Projekt był także promowany m.in. na I Samorządowej Konferencji Klimatycznej projektu „Dobry Klimat dla Powiatów”. W promocję projektu zaangażowani byli również Metodocy szkoleniowi, którzy upowszechnili telefonicznie i za pomocą poczty

elektronicznej informacje o narzędziach i szkoleniach w ramach projektu w Urzędach Wojewódzkich, Ministerstwach, Zarządach Dróg, Powiatowych Urzędach Pracy. Informacje nt. naboru na szkolenia zostały umieszczone na stronach i portalach internetowych: ngo.pl, inwestycjawkadry.pl, publiczni.pl, szkoleniadlaciebie.pl., ekonomia24.pl.

„Trudno jest trafić do odbiorcy stricte zainteresowanego narzędziem. Dzwoniliśmy do urzędu i odbijaliśmy się od muru. Jest przesycenie rynku konferencjami i szkoleniami”.

Realizatorzy pozytywnie oceniają współpracę z IP2 – „Kancelaria Prezesa Rady Ministrów jest najlepszą instytucją pośredniczącą z jaką przyszło mi współpracować. Jest to też instytucja, która lubi nas kontrolować. To zmusza nas i mobilizuje, żeby ten projekt dobrze prowadzić”.

- **Zarządzanie ryzykiem – pożądany stan:** Identyfikowane są czynniki zagrażające terminowej realizacji projektu. Prowadzone są działania zapobiegawcze i korekcyjne, mające na celu zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń lub zminimalizowanie ich skutków.

W I fazie projektu Realizatorzy skupili się na uniknięciu niewystarczającego dostosowania narzędzi iSWORD do powstających regulacji, dokonując szerokiej diagnozy problemu poprzez przegląd dotychczasowych OSR i dokumentów strategicznych, wyznaczających kierunki zmian legislacyjnych w Polsce. Prowadzono również konsultacje z odbiorcami i użytkownikami projektu, mające na celu dostosowywanie narzędzi do potrzeb grup docelowych.

RYZKO:
Wysoka
skuteczność

Upowszechnianie projektu wśród grup docelowych, w szczególności decydentów politycznych, zwiększyło świadomość potrzeby przeprowadzania rzetelnych i wyczerpujących analiz, dzięki czemu Realizatorzy zapobiegli zagrożeniu rezygnacji ze stosowania pakietu iSWORD wskutek uwarunkowań procesu legislacyjnego (np. zbyt krótkiego czasu na sporządzenie OSR). Przeciwdziałając niechęci potencjalnych użytkowników do korzystania z proponowanych rozwiązań, Realizatorzy prowadzili szerokie działania włączające potencjalnych użytkowników w każdy etap realizacji projektu – w tym cykl seminariów konsultacyjnych i konferencji regionalnych (warsztatów szkolno-informacyjnych). Prowadzono kampanię medialną ukierunkowaną na odbiorców szkoleń – pracowników administracji publicznej, centralnej i samorządowej, co pozwoliło zrekrutować zakładaną liczbę uczestników szkoleń.

Aby zapobiec problemom z poprawnym zastosowaniem narzędzi, przeprowadzono liczne szkolenia dla użytkowników pakietu iSWORD. Ponadto uruchomiono Centrum Wsparcia, które umożliwiło rozwiązywanie problemów w trybie ciągłej komunikacji użytkowników i twórców narzędzi. Przystępność posługiwania się narzędziami zwiększyło również opracowanie podręczników w formie papierowej i multimedialnej.

Realizatorzy zmierzali się również z problemem braku danych niezbędnych w niektórych narzędziach pakietu iSWORD. Rozwiązaniem problemu okazało się pozyskiwanie niezbędnych danych z instytucji (np. GUS, ZUS, Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej) oraz zakup baz danych opartych m.in. na oszacowaniach dla Polski lub innych krajów Unii Europejskiej. Poprawne działanie narzędzi iSWORD w przyszłości będzie jednak wymagało samodzielnego aktualizowania danych przez użytkowników narzędzi. Tę umiejętność przekazano tylko uczestnikom szkoleń na poziomie zaawansowanym, natomiast wsparciem dla pozostałych użytkowników będą wskazówki dotyczące radzenia sobie z brakami danych zawarte w podręcznikach do narzędzi.

Zapobiegając ryzyku niekompatybilności narzędzi iSWORD z programami stosowanymi przez użytkowników, Realizatorzy przeprowadzili analizę dotyczącą wersji programu MS Office wykorzystywanych przez użytkowników oraz analizę możliwości dostosowania narzędzi iSWORD do wersji starszych niż przyjęta w narzędziach (Excel 2007 i 2010). Na tej podstawie stworzono wersje narzędzi Infrastruktura i Zdrowie kompatybilne ze starszym typem oprogramowania Excel.

- **Monitorowanie postępu projektu – pożądany stan:** Złożone w harmonogramie zadania oraz produkty są realizowane w przewidzianym czasie, wskaźniki są na bieżąco monitorowane, a informacje o nich są dostarczane osobom zainteresowanym, oceniają je oni jako użyteczne i wykorzystują do wprowadzania bieżących usprawnień.

*Projekt pochłania dużo czasu i energii.
Jest bardzo bogaty papierologicznie – jest
regularnie sprawdzany i kontrolowany.*

Realizowanie zadań odbywało się w większości zgodnie z umową i harmonogramem realizacji projektu. Wyjątkiem było nierozpoczęcie w terminie spotkań szkoleniowo-

doradczych, które zostały przesunięte na III kwartał 2012 r. z powodu niedostępności urzędników administracji państwowej od lipca do grudnia 2011 r. ze względu na polską prezydencję w Unii Europejskiej. Pojawiły się także przesunięcia

w przygotowaniu ewaluacji okresowej spowodowane utrudnionym kontaktem z zewnętrznym wykonawcą ewaluacji (opóźnienie wyniosło 84 dni).

Realizacja celów projektu była na bieżąco monitorowana i relacjonowana w kwartalnych sprawozdaniach. Monitoring w ramach projektu prowadzony był poprzez notatki ze spotkań, ankiety ewaluacyjne ze spotkań szkoleniowo-wdrożeniowych, seminariów, szkoleń i konferencji, listy uczestników seminariów i szkoleń. Ponadto zbierano dane zawierające opis i klasyfikację najważniejszych i najczęściej pojawiających się problemów w użytkowaniu narzędzi poprzez platformę internetową oraz notatki Centrum Wsparcia, a także za pomocą ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez użytkowników testowanego produktu. Na tej podstawie została opracowana wersja pre-release produktu, czyli pakietu finalnych wersji produktu w pełnych postaciach.

REALIZACJA WSKAŹNIKÓW CELÓW

Zebrany w trakcie końcowego badania ewaluacyjnego materiał potwierdza, że Realizatorzy osiągnęli zakładane cele i wskaźniki. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości i uchybień, które mogłyby mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych celów szczegółowych oraz weryfikujących je wskaźników Projektu.

Poniższa tabela zawiera szczegółowe zestawienie wskaźników realizacji celów Projektu.

Tabela 2. Zestawienie wskaźników realizacji celów projektu

Wskaźnik	Wartość docelowa wskaźnika (termin osiągnięcia wskaźnika)	Wartość wskaźnika osiągnięta na zakończenie projektu	Sposób pomiaru i weryfikacji (źródła danych, narzędzia)	Osoba odpowiedzialna za monitoring
Diagnoza potrzeb – raport	0/1 (na koniec I fazy projektu)	1/1	dokument „diagnoza potrzeb” zamieszczony na stronie www. iSWORD.pl	Koordynator merytoryczny/ Koordynator administracyjny
Raport – Wstępna koncepcja iSWORD	0/1 (na koniec I fazy projektu)	1/1	dokument „koncepcja iSWORD” zamieszczony na stronie www. iSWORD.pl	Koordynator merytoryczny/ Koordynator administracyjny
Portal iSWORD	0/1 (na koniec I fazy projektu)	1/1	Uruchomienie portalu	Koordynator administracyjny
Prototyp narzędzi	0/1 (na koniec I fazy projektu)	1/1	Narzędzia dostępne na www, podręczniki instruktażowe (printscreen ze strony)	Koordynator merytoryczny/ Koordynator administracyjny
Seminaria konsultacyjne	0/12 (5 w I fazie, 7 w II fazie projektu)	17/12 (5 w I fazie, 12 w II fazie projektu)	Listy obecności, listy zaproszonych gości, poczta tradycyjna i/lub mailing.	Koordynator administracyjny
Pakiet narzędzi (produkt końcowy)	0/1 (na koniec projektu)	1/1	Dostępność narzędzi na portalu www.iword.pl;	Sekretarz projektu/ Koordynator administracyjny
Konferencja końcowa	0/1 (na koniec projektu)	1/1	Listy obecności, ankiety ewaluacyjne; frekwencja na konferencji	Koordynator administracyjny, Sekretarz projektu

Wskaźnik	Wartość docelowa wskaźnika (termin osiągnięcia wskaźnika)	Wartość wskaźnika osiągnięta na zakończenie projektu	Sposób pomiaru i weryfikacji (źródła danych, narzędzia)	Osoba odpowiedzialna za monitoring
Dostarczenie umiejętności obsługi narzędzi (produktu)	0/152 (na koniec zadania 9)	193/152	Listy obecności ze szkoleń, ankiety ewaluacyjne, badanie CAWI podczas ewaluacji końcowej	Metodyk szkoleń /Koordynator administracyjny/ Sekretarz projektu / Ewaluator
Spotkania konferencyjno-szkoleniowe	0/448 uczestników (liczba na koniec zadania 9)	193/448	Listy obecności ze szkoleń, ankiety ewaluacyjne, badanie CAWI podczas ewaluacji końcowej	Metodyk szkoleń /Koordynator administracyjny/ Sekretarz projektu / Ewaluator
Wykorzystanie narzędzi do pracy nad analizami przez urzędników (wskaźnik pilotażu)	0/1 (na koniec zadania 7)	1/1	Użycie przez co najmniej jednego pracownika narzędzi (w fazie testowania) do pracy nad analizą kosztów i korzyści; Źródło danych: formularz użytkownika narzędzia; IDI podczas ewaluacji tematycznej	Koordynator administracyjny/ zewnętrzny ewaluator

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Rysunek 1. Model 5Z	21
Tabela 1. Zarządzanie komunikacją, PR, współpracą z grupami docelowymi w ocenie Realizatorów projektu	24
Tabela 2. Zestawienie wskaźników realizacji celów projektu	26
Wykres 1. Ile osób zatrudnia Pana(i) podmiot w formie umowy o pracę, w przeliczeniu na pełne etaty?	8
Wykres 2. Które z wymienionych zadań wchodzi w zakres Pan(i) obowiązków?	8
Wykres 3. Dla którego z wymienionych obszarów przygotowywał Pan(i) analizy kosztów i korzyści w ramach Oceny Skutków Regulacji lub Studium Wykonalności?	9
Wykres 4. W jakim stopniu zaproponowane przez Realizatorów wsparcie w postaci szkoleń/podręczników/ strony www projektu jest wystarczające, aby pozyskać umiejętności samodzielnej obsługi narzędzi iSWORD?	10
Wykres 5. Ocena umiejętności skorzystania z narzędzi iSWORD – średnia ocen (skala 1-bardzo słaba, 5 – bardzo wysoka)	10
Wykres 6. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Emerytura. Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen	12
Wykres 7. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD – Emerytura do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?	13
Wykres 8. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Infrastruktura. Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen	14
Wykres 9. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Infrastruktura do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?	15
Wykres 10. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Środowisko. Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen	16
Wykres 11. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Środowisko do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?	17
Wykres 12. Proszę ocenić poszczególne aspekty narzędzia iSWORD – Zdrowie. Proszę skorzystać ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słaba a 5 bardzo wysoka. – średnia z ocen	18
Wykres 13. Jakie korzyści daje zastosowanie narzędzia iSWORD Zdrowie do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści?	19
Wykres 14. Proszę ocenić, na ile wdrożenie narzędzi iSWORD do codziennego stosowania w podmiotach administracji publicznej, może przyczynić się w przyszłości do następujących zmian/usprawnień:	20

INFRASTRUKTURA
Z D R O W I E
E M E R Y T U R Y
Ś R O D O W I S K O

Gdańsk 2013